

Read the full book on: 10.1787/persp_glob_dev-2013-en

A globális fejlődés kilátásai 2013: iparpolitikák egy változó világban

Összefoglalás magyarul

- Az elmúlt két évtized során a globális gazdaság súlypontja fokozatosan Ázsiába és a déli féltekére helyeződött át. Az 1990-es évek közepétől kezdve a nagy területű és nagy népességű, közepes jövedelmű országok GDP-növekedése jelentősen meghaladja az OECD-országokét.
- A közelmúltbeli lassulással kapcsolatos aggályok ellenére a gazdagság ezen átrendeződése olyan szerkezeti változás, amely a jövőben is folytatódni fog és meghatározólag hat a gazdasági fejlődésre.
- A fentiek fényében a fejlődő országok zöme javított makrogazdasági irányításán, valamint hosszú távú szerkezeti problémák megoldását szolgáló iparpolitikák végrehajtásába kezdett.

A globális gazdaság átrendeződése versenylehetőségeket és kihívásokat teremt a fejlődő országok politikai döntéshozói számára. A közvetlen külföldi tőkebefektetések új formái, valamint a fejlett országokban korábban házon belül végzett magas hozzáadott értéket képviselő tevékenységek áthelyezése lehetőséget teremt a tanulásra, innovációs tevékenység végzésére, új tevékenységek indítására és új szektorokba való belépésre. Ezzel egy időben a „középosztályok” növekedése új fogyasztói piacokat nyit meg. Az új fogyasztók igényeire szabott termékek és szolgáltatások fejlesztése, valamint a már létező megoldások helyi igényekre szabása ösztönzést adhat a belföldi termelés diverzifikálásához és fejlesztéséhez. Az egyre intenzívebb és erősödő verseny azonban az új ügyfelek megszerzése érdekében innovációs kapacitásai gyors bővítésére ösztönzi a vállalatokat.

Ezen lehetőségek kiaknázása és a fenti kihívások sikeres kezelése számos tényező, így többek között az országok természeti adottságainak, méretének, világpiaci integrációjának és politikai megközelítéseinek függvénye. A természeti kincsekben gazdag országok például jól járnak a külkereskedelmi cserearány növekedésével, ugyanakkor nehézségekkel szembesülnek az új tevékenységekbe való beruházás, a termelés fejlesztése és az export diverzifikálása terén. Ezen országok némelyike a rendelkezésre álló bevételek hatékonyabb felhasználására törekszik, hogy finanszírozni tudja az ipari és a regionális fejlesztéseket. Emellett a globális értékláncba integrált kis gazdaságok is felhasználhatják a közvetlen külföldi tőkebefektetések új formáit arra, hogy kapcsolatokat építsenek ki a helyi gazdasággal, feltéve, hogy hatékony infrastruktúra-fejlesztési és képzési politikákat foganatosítanak. Végül pedig a nagy gazdaságok is jól járnak a belföldi kereslet növekedésével, mely a növekedés egyik forrását jelenti. Ezen országok új partnertársulási formák kialakítására törekzenek a külföldi vállalatokkal a technológiatranszfer és az új technológiák belföldi cégekbe való begyűjtésének fokozása érdekében.

Az elmúlt évtizedtől kezdődően számos fejlődő ország mutat megújult érdeklődést az iparpolitikák iránt. Diverzifikációra törekzenek, új szektorokba és új tevékenységi területekre próbálnak belépni, illetve a belföldi termelés fejlesztésére törekzenek. A termelési szerkezeteik átalakítása egyre inkább a fenntartható, inkluzív növekedés elérését szolgáló stratégiájuk részévé válik. Egyes országok, mint például Brazília, Kína, India és Dél-Afrika különféle programokkal, például szektorális technológiai alapok létrehozásával és közbeszerzésekkel finanszírozzák és támogatják az innovációt, illetve fejlesztik a termelést a prioritási területeken. Ezek az országok az új cégek létrehozását is támogatják, különösen a start-up vállalkozásokét az informatikához és a kommunikációs technológiához kapcsolódó területeken. Néhány ország, mint például Brazília, Marokkó és India a közvetlen külföldi tőkebefektetéseket mindinkább az innováció és az iparfejlesztés előmozdítására használja fel oly módon, hogy új kapcsolati formák kialakítását szorgalmazza a multinacionális vállalatok és a helyi cégek között, illetve mentességek biztosításával igyekszik olyan tudásintenzívebb tevékenységeket vonzani az országba, amelyek jobban begyűrűzhetnek a belföldi gazdaságba. Más országok a már meglévő vállalkozások versenyképességét kívánják új módszerekkel növelni a klaszterfejlesztés előmozdítása, valamint az előre- és hátramutató kapcsolatok megerősítése révén. Végezetül pedig a fenntartható fejlődés elérésére való törekvés további lehetőségeket teremt az új technológiák és a környezetbarát üzleti modellek terén.

Az iparpolitikák kidolgozása és végrehajtása terén a fejlődő országoknak több akadályt is le kell küzdeniük, különösen a szakképzés, az innováció és a KKV-k finanszírozása, valamint a kemény és puha infrastruktúra terén. Legtöbbjük olyan új stratégiákat alkot, amelyek több területre kiterjedően mobilizálják a beruházásokat a különféle korlátok megszüntetése, illetve a különböző területeken a közcselekvésben rejlő szinergiák kiaknázása érdekében. A fő fókuszterületek az alábbiak:

- Az iparfejlesztéshez szakképzett munkaerőre van szükség, mivel élénkíti az innovációt és segít az országoknak abban, hogy fejlebb kerüljenek a globális értékláncban. Az oktatásba tett nagy összegű beruházás azonban nem garantálja, hogy a megszerzett képzettségek összhangban lesznek a termelési szerkezet által igényelttekkel, vagy hogy biztosított lesz az emberi erőforrások produktív foglalkoztatása.
- Az innovációba tett beruházásoknak, az új vállalkozások létrehozásának és a KKV-k termelékenységének fokozásának gyakran vet gátat a finanszírozás hiánya. Az állami pénzügyek, főként a fejlesztési bankok fokozzák támogatásukat ezeken a frontokon.
- Az infrastrukturális különbségek továbbra is komoly akadályai a versenyképesség növelésének (a világ infrastruktúra-készletének mintegy 60%-a a magas jövedelmű országokban, 28%-a a közepes jövedelmű országokban, és 12%-a az alacsony jövedelmű országokban található). A fejlődő országok egyre inkább felismerik, hogy a fejlődéshez nemcsak az infrastruktúra-fejlesztésbe kell többet beruházniuk, hanem a döntéshozatalt is javítaniuk kell ezen a területen.

A termelési lehetőségek és kihívások kezelése kulcsfontosságú feladat. Az iparpolitikák azonban önmagukban még nem garantálják a sikert. A végrehajtásukhoz szükséges erőforrások biztosítása, a hosszú távú elkötelezettség, a végrehajtást biztosító kapacitások megléte és az ellenőrzés mind kulcsfontosságú tényezők. Szintén fontos még a különféle területeken végzett tevékenységek koordinálása, valamint a tevékenységek átalakítását szolgáló kapacitások

megléte a célok nem teljesülése esetén. Számos fejlődő ország szembesül erős belső nyomással, amely meggátolja, illetve késlelteti az egyébként kívánatos változásokat; a nyersanyagárak emelkedésekor az új tevékenységek fejlesztését célzó ösztönzők jellemzően alacsony szinten mozognak. Mindemellett az iparpolitikák bukásának kockázata is nagy: az információs aszimmetriák csökkentik az állami tervezőképességet, a kormányok akadályokkal szembesülnek az intézkedések gyors finomhangolása terén, a támogatás visszavonása pedig nehézségekbe ütközik, mivel a lobbik megpróbálják megakadályozni a változtatásokat. A megfelelő felhatalmazással rendelkező intézmények és a teljesítményen alapuló ösztönzőrendszerek segíthetnek a „foglyul ejtés” kockázatainak csökkentésében.

Végezetül pedig az iparpolitika erősen helyzet- és időspecifikus. Ennek ellenére azonban az alábbi általános követelmények fogalmazhatók meg a fejlődő országok iparpolitikájának kidolgozásával és végrehajtásával kapcsolatban: i) növelni kell az információszerző és feldolgozó kapacitásokat a helyzetfeltárás és a teljesítmény-mérőszámok meghatározása érdekében; ii) fórumot kell biztosítani a magánszektorral folytatott párbeszédhez a partnerkapcsolatok kiépítése, valamint beruházási szinergiák létrehozása érdekében; és iii) koordináló kapacitásokat kell biztosítani a kormányzat különböző szintjein és a különféle területeken folytatott tevékenységek összehangolására, többek között a szakképzés, az infrastruktúra és a hosszú távú finanszírozás terén. Ezen okból kifolyólag az iparpolitikák kidolgozása és végrehajtása szempontjából előnyös lenne egy strukturált politikai párbeszéd a hasonló helyzetű országok között, hiszen az országok próba-hiba módszerrel és a tapasztalatok egymással való megosztása révén sajátítják el a politikák végrehajtásának mikéntjét.

A jelentés 1. fejezete a gazdagság eddigi átrendeződéséről ad áttekintést, a 2. fejezet pedig azt vizsgálja, hogy milyen csatornákon keresztül érinti ez a fejlődő gazdaságokat. A 3. fejezet a fejlődő országok iparpolitika iránti megújult érdeklődését mutatja be, míg a 4. fejezet az iparpolitikák végrehajtásakor felmerülő legfontosabb kihívásokat ismerteti. Az 5. fejezet a kereslethez nem illeszkedő képzettségeket elemzi a fejlődő országokban, illetve a jelenség kezelését célzó politikákkal is foglalkozik. A 6. fejezet azokat a nehézségeket elemzi, amelyekkel a fejlődő országok KKV-i és nem hagyományos szektorai a finanszírozás szerzése terén szembesülnek, továbbá bemutatja a probléma kezelését szolgáló új politikákat is. A 7. fejezet az infrastrukturális akadályokkal foglalkozik és módszereket határoz meg a politikaiciklus-menedzsment javítására, míg a 8. fejezet az iparpolitikák végrehajtásának politikai gazdaságtani kihívásait mutatja be.

© OECD

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható, ha megemlítsre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD kiadványok kivonatos fordításai.

Az OECD on-line könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre: www.oecd.org/bookshop

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság Jogi és Fordítási Csoportjától:

rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2012), *Perspectives on Global Development 2013. Industrial Policies in a Changing World*, OECD Publishing.

doi: [10.1787/persp_glob_dev-2013-en](https://doi.org/10.1787/persp_glob_dev-2013-en)